

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 005133 19 Uvp
Banja Luka, 15.07.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Ćupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi M. I. iz O., opština T. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja tuženog Fond ..., broj: ... od 24.09.2018. godine, u predmetu ostvarivanja prava na srazmjernu starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 005133 18 U od 18.02.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 15.07.2021. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijala D. isti broj od 30.04.2018. godine. Tim rješenjem je tužiocu priznato pravo na srazmjernu starosnu penziju u iznosu od 197,85 KM mjesečno počev od 13.02.2018. godine, a od 01.04.2018. godine penzija iznosi 201,81 KM.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio navodima da iz podataka spisa proizlazi da tužilac ima osim staža ostvarenog u bivšoj S.R. BiH i u Republici Srpskoj i poseban staž u dvostrukom trajanju ostvaren u Federacija B.H. u periodu od 15.05.1993. do 23.12.1995. godine, ukupno 5 godina 2 mjeseca i 16 dana, što je potvrđeno i od strane Federalnog nosioca osiguranja Zavoda PIO/MIO Federacije BiH, pa da mu s obzirom na tu činjenicu pripada pravo na srazmjernu penziju koja se određuje prema odredbama Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju penzijskog i invalidskog osiguranja u BiH („Službeni glasnik RS“ broj: 15/00, u daljem tekstu: Sporazum). Iznos penzije određen je saglasno odredbama člana 44-48. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“ broj 134/11 i 82/13, u daljem tekstu: Zakon o PIO), na način da je ukupan iznos ostvarenih primanja za period proveden u osiguranju u S.R. BiH i u R. S. izuzimajući 1992. godinu, podijeljen sa prosječnom platom u R. da bi se dobio godišnji lični koeficijent, zatim se godišnji lični koeficijenti sabiraju i dijele sa periodom za koji su obračunati tako da se svaka godina računa kao 1, svaki mjesec kao 0,083333 i svaki dan kao 0,002777 i tako dobija lični koeficijent. Lični koeficijent množi se sa vrijednošću ukupnog penzijskog staža da bi se dobio lični bod osiguranika i množenjem ličnog boda sa opštim bodom dobije se iznos penzije, od 261,85 KM i od tog iznosa prema formuli zavisno od staža koji pada na teret

tuženog, prema odredbama članova 6., 7. i 8. Sporazuma određuje iznos srazmjerne starosne penzije od 197,85 KM za dio staža koji pada na teret tuženog.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac pobija njenu zakonitost iz razloga pogrešne primjene materijalnog prava i povrede pravila u postupku koja je od uticaja na rješenje stvari kako to iz sadržaja zahtjeva proizlazi. Navodi da ostaje kod razloga istaknutih u tužbi, a i u žalbenom postupku na okolnost pogrešnog obračuna penzije. Ističe da je svoj radni vijek proveo u Hemijskoj industriji „D“ T. i da on veoma dobro zna kakve su bile plate i uplate doprinosa kao i visine ostvarenih penzija. Posebno mu smeta što ima penziju ispod svih kriterijuma, iako je imao plate i uplate doprinosa među najvišim u preduzeću. Sve podatke tuženi ima na raspolaganju ali ih ne koristi, a to jedino može da naredi sud. Iz tog razloga prigovara primjeni Sporazuma, jer u Federacija B.H. nije radio već samo ima ostvaren poseban staž u dvostrukom trajanju od 5 godina 2 mjeseca i 16 dana na koji će se posebno obračunati i isplatiti penzija, ali taj obračun ne utiče na staž koji je ostvario u R. S. a to je 34 godine 1 mjesec i 9 dana i za takav staž penzija obračunata 261,85 KM pa je pogrešan zaključak da od tog iznosa ide „neka“ srazmjerna penzija, što nije zakonito. Smatra da bi se Sporazum mogao primijeniti samo u situaciji samo da je on radio u Federaciji BiH. ili negdje drugo ali pošto je radio samo u Republici Srpskoj i u SR BiH pripada mu penzija koja je određena za 34 godine 1 mjesec i 9 dana. Takođe prigovara i tom iznosu obračunate samostalne penzije s obzirom da su doprinosi koji su uplaćivani na njegove plate bili u puno većem iznosu pa je visina penzije od koje se pogrešno računa srazmjerna treba biti veća. Nije pravilno obračunat ni određen njegov lični koeficijent koji treba da je veći imajući u vidu da je od tadašnje najveće plate njegova plata utvrđena kao tri puta manja a lični koeficijent umanjen za 7 puta. Smatra da mu je uskraćeno pravo na imovinu na šta je uticao i način obračuna, tzv. bod sistem koji ne smije da odstupa od vremenske vrijednosti novca. Ističe i povredu člana 6. i člana 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: Konvencija). Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Tuženi u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i ističe da je uvidom u predmetnu dokumentaciju i obračun penzije po bod sistemu utvrđeno na osnovu podataka o ostvarenim platama/osnovicama osiguranja koji su registrovani u bazama matične evidencije pravilnom primjenom odredaba člana 44.-48. Zakona o PIO utvrdio tužiocu iznos lične penzije. Ukazuje na pravilnu primjenu odredaba Sporazuma jer tužilac ima ostvaren poseban staž u dvostrukom trajanju u Armiji BiH pa je penzija pravilno određena u skladu sa članom 7. i u vezi sa članom 6. i 8. Sporazuma. Iz tih odredaba proizlazi da se u situaciji kao što je predmetna, penzija određuje primjenom Sporazuma prema propisanoj formuli, pa da bi se dobio iznos srazmjernog dijela penzije koji pada na teret tuženog utvrđeni iznos penzije dijeli sa ukupnim brojem mjeseci penzijskog staža navršenog kod Fonda PIO RS i Federalnog Zavoda za PIO/MIO M. Od tog početnog hipotetičkog iznosa penzije svaki nosilac osiguranja određuje dio penzije koji pada na njegov teret srazmjerno stažu koji je ostvaren na njegovoj teritoriji. U konkretnom slučaju suština je da Fond PIO RS određuje srazmjerni dio penzije za 16 godina 1 mjesec i 9 dana staža osiguranja ostvarenog u Republici Srpskoj. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizlazi da je zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju tužilac podnio dana 20.02.2018. godine, da u vrijeme podnošenja zahtjeva ima navršenih 65 godina i 10 dana života (rođen 10.02.1953. godine), te ostvaren penzijski staž u ukupnom trajanju od 34 godine 1 mjesec i 9 dana koji je ostvaren u SR BiH. u periodu od 19.04.1972. do 30.04.1992. godine s prekidima, ukupno 18 godina, u Republici Srpskoj u periodu od 01.05.1992. do 12.02.2018. godine s prekidima, ukupno 16 godina 1 mjesec i 9 dana te poseban staž u dvostrukom trajanju ostvaren u Federacija BiH. u periodu od 15.05.1993. do 23.12.1995. godine s prekidima, što iznosi 5 godina 2 mjeseca i 16 dana koji je uzet u obzir prilikom izračunavanja srazmjernog dijela penzije, ali nije uračunat u ukupan penzijski staž kao uslov za ostvarivanje prava na srazmjerni dio starosne penzije. Shodno navedenom zaključeno je da tužilac ispunjava uslove za ostvarivanje prava na srazmjerni dio starosne penzije prema odredbama člana 41.- 43., u vezi sa odredbom člana 177. - 178. Zakona o PIO i shodno odredbama člana 5., 6., i 7. Sporazuma, pa mu je određen srazmjerni dio penzije kao u predmetnom prvostepenom rješenju.

Tužilac prije svega prigovara primjeni Sporazuma, a time i visini određenog srazmjernog dijela penzije u R. S.. Smatra da mu se poseban staž u dvostrukom trajanju iz člana 37. Zakona o PIO nije mogao uzeti u obzir prilikom izračunavanja starosne penzije s obzirom da je cijeli radni vijek proveo u preduzeću D. T. koje se nalazi na teritoriji R. S. gdje je i stvarno radio a predmetni poseban staž će da se prizna u Federacija B.H. i po tom osnovu odredi penzija.

Tužilac ne spori da ima ostvaren poseban staž u dvostrukom trajanju u Federaciji BiH., a ta činjenica je utvrđena i proizlazi iz podataka spisa odnosno iz podataka dostavljenih od strane Federalnog Ministarstva za pitanje boraca i invalida Odbrambeno-oslobodilačkog rata od 16.02.2018. godine gdje se navodi da je period od 15.05.1993. do 14.04.1996. godine tužilac proveo u statusu pripadnika oružanih snaga Republike BiH. Primjena Sporazuma kako to proizlazi iz odredbe člana 7., a time i određivanje srazmjernog dijela penzije zavisi upravo od činjenice da li je osiguranik poslije 30 aprila. 1992. godine imao ostvaren penzijski staž kod više nosilaca osiguranja tj. u R. S. i u Federacija BiH. S obzirom da prema odredbama člana 22. Zakona o PIO penzijski staž obuhvata staž osiguranja i poseban staž, a kako tužilac ima poseban staž u dvostrukom trajanju ostvaren u Federacija BiH., to nije sporna ni primjena Sporazuma, a time i određivanje srazmjernog dijela penzije prema odredbama Sporazuma.

Zbog navedenog nema osnova prigovor tužioca da mu se poseban staž u dvostrukom trajanju nije mogao uzeti u obzir i penzija obračunati primjenom odredaba Sporazuma. Ostali prigovori koje je tužilac istakao u pravcu pogrešnog obračuna i pogrešnog određivanja visine penzije su paušalni i neodređeni pa se sud na iste ne može izjasniti.

Kod takvog stanja stvari, a kako ni ostali prigovori tužioca nisu od uticaja na zakonitost, po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Tačnost otppravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić